

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2021-08-23

Diarienummer:
UBN-2021-04912

Handläggare:
Erik Ojala

Uppdrag om intern resursfördelning inom grundskola i egen regi

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** lägga informationen för beaktande i framtida budgetprocesser.

Ärendet

I nämndens verksamhetsplan för 2021 ges utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda hur resurser kan fördelas internt som huvudman för att stärka skolor med stora utmaningar, öka likvärdigheten och prioritera de lägre åldrarna

Uppdraget syftar till ökad likvärdighet för barn och elever i och med att resurser i högre grad styrs till verksamheter som har större utmaningar.

Beredning

Ärendet har beretts i utbildningsförvaltningen med stöd av KLK ekonomistab.

Förslaget har inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Föredragning

Strukturersättning

Den främsta omfördelningen av resurser utifrån olika behov är strukturersättningen som är en socioekonomiskt viktad ersättning utöver grundbeloppet. Syftet är att ge skolor förutsättningar att kunna ge eleverna de anpassningar och det stöd de behöver och därmed skapa förutsättningar för att uppnå en likvärdig skola. Sådan ersättning ges såväl till kommunala som fristående skolor. Av det totala kommunbidraget som

nämnden får för grundskoleverksamhet avsätts 7,7 procent som fördelas utifrån socioekonomiska faktorer. Struktureringen varierar från 0-25 000 kr per elev oavsett ålder. (Grundbeloppet ligger mellan ca 50 000 kr per elev och ca 90 000 kr per elev beroende på elevernas ålder.)

Nuvarande omfördelning inom kommunal huvudman

Redan idag sker en viss omfördelning av resurser inom den tilldelning som ges som grundbelopp och strukturering till kommunal huvudman.

Intern hyresreglering: Skolornas lokalförutsättningar och hyresnivåer varierar kraftigt. Om varje enhet skulle bära sina egna lokalkostnader skulle vissa enheter få goda ekonomiska förutsättningar samtidigt som andra inte skulle kunna ge eleverna den i timplanen garanterade undervisningen. Grundskolan omfördelar därför hyreskostnaderna på ett sådant sätt att skolorna betalar lika hög hyra för alla elever oavsett lokalernas utformning och skick.

Resursenheter (centrala särskilda undervisningsgrupper): Dessa finansieras delvis gemensamt. Några elever är i behov av att bli placerade i centrala särskilda undervisningsgrupper. Kostnaden för en sådan placering är mycket hög och kan inte bäras av hemskolan enbart. Ca 20 procent av resursenheterens kostnader bekostas därför gemensamt inom grundskolan genom ett OH-bidrag motsvarande 0,85 procent av ersättningen för varje elev.

Gemensamt finansierade lärarassistenter: Satsningen på gemensamt finansierade lärarassistenter innebär en omfördelning av resurser inom grundskolan där grundskolans samtliga elever bidrar med 420 kr/år för att finansiera lärarassistenter placerade på 7-8 skolor.

Resultatkrav i undantagsfall: Alla skolor lägger vid årets början en budget i balans. Under budgetåret kan vissa enheters ekonomiska förutsättningar förändras. Det kan exempelvis vara så att skolor drabbas av inbrott eller andra oförutsedda händelser. Inom ramen för det operativa arbetet kan då grundskolans ledning justera dessa enheters resultatkrav från noll till en avvägd minussumma för att realistiska prognoser ska kunna läggas under resten av året.

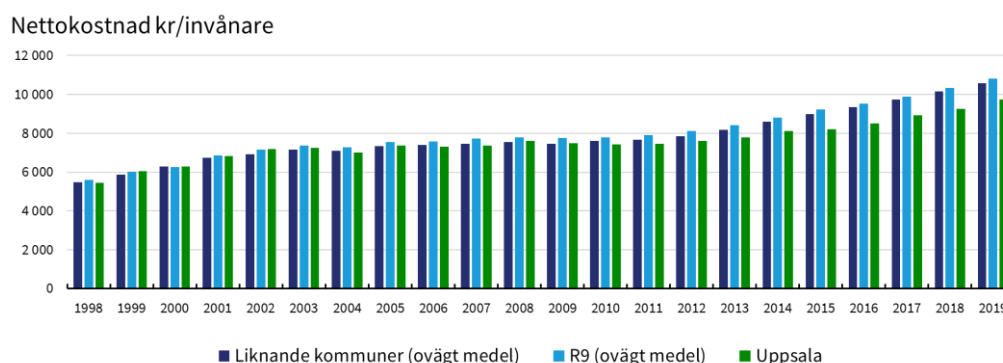
Utöver kommunbidraget tillförs nu ett statsbidrag för likvärdig skola. Statsbidraget ska användas till att utöka pågående insatser eller utföra nya insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Bidraget till verksamheten i egen regi är i år 102 mnkr och också dessa pengar fördelas utifrån olika skolors behov.

Förutsättningar som behöver beaktas

Organiseringen av en skola bygger på skolans mål i styrdokumentet. Timplanen utgör grunden för resursbehovet i de olika stadierna. Det finns därmed en grundkostnad för att hålla en organisation som möjliggör att ge eleverna den garanterade undervisningstiden i alla ämnen. Utgångspunkten är att denna grundkostnad måste täckas av det tilldelade grundbeloppet och inte vara beroende av till exempel tillfälliga statsbidrag.

Vid en jämförelse med andra kommuner kan konstateras att Uppsala kommun har en effektiv skolorganisation och att nettokostnaden per invånare är jämförelsevis låg. I

grafen nedan redovisas nettokostnadsutvecklingen i grundskola åk f-9 från 1998 och framåt i en jämförelse med liknande kommuner och nätverket R9¹.

Som framgår har alltså skillnaden jämfört med andra kommuner ökat främst under de senaste åren.

Bedömning av möjligheter till omfördelning

Utbildningsförvaltningen bedömer att det med nuvarande nivå på grundbelopp inte är möjligt att göra ytterligare omfördelning till skolor med stora utmaningar. För skolor som får ingen eller liten strukturersättning skulle en sådan omfördelning äventyra förmågan att hålla den grundorganisation som krävs för att upprätthålla timplanen.

Med fördelning av grundbelopp per elev påverkas en skolas ekonomi av hur väl fyllda klasserna i skolan är. Exempelvis Göteborg arbetar därför med en modell där grundbeloppet istället fördelas per klass. En sådan modell är intressant, men eftersom den skulle ytterligare missgynna skolor som inte får strukturersättning förutsätts att grundbeloppet är högre än i Uppsala kommun idag så att alla skolors grundorganisation säkras.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 23 augusti 2021

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

¹ I R9 ingår Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.